

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

До 300-річчя від дня народження Г. С. Сковороди

ІННОВАЦІЇ В ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ: ДОСВІД, ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ, ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали І науково-практичної інтернет-конференції
здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
першого року навчання
факультету початкового навчання**

17 травня 2022 року

Частина 2

**Харків
2022**

*Рекомендовано до друку редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
Протокол № 6 від 15.06.2022 р.*

Інновації в початковій освіті: досвід, виклики сьогодення, перспективи: матеріали І науково-практичної інтернет-конференції здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти першого року навчання факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди (17 травня 2022 р., м. Харків) / за заг. ред. д. пед. н., доц. В. В. Ушмарової. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. Ч. 2. 37 с.

Збірник містить матеріали конференції здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти першого року навчання факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди, присвячені актуальним проблемам початкової освіти. Розкриваються питання теорії та методики навчання і виховання у початковій школі, інноваційних підходів у роботі вчителя початкових класів, інклюзивного простору в освітньому процесі початкової школи, історико-педагогічних та компаративістських аспектів початкової освіти.

Для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти і викладачів закладів вищої освіти.

Видано за рахунок авторів.

СЕКЦІЯ 3

ІНКЛЮЗИВНИЙ ПРОСТІР В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Бережна Наталія Завдання сімейного виховання щодо розвитку дітей з особливими освітніми потребами	27
Спаських Ірина Шляхи формування комунікативних навичок у дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення	28
Фастовець Аліна Вплив казок на розвиток мовлення дошкільників із ЗНМ	29

СЕКЦІЯ 4

ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА ЯК ОСНОВА ВЗАЄМОДІЇ ТА СПІВПРАЦІ УЧИТЕЛЯ, УЧНЯ І БАТЬКІВ

Головіна Поліна Педагогіка партнерства як засіб партнерської взаємодії закладу освіти та сім'ї	30
---	----

СЕКЦІЯ 5

РОЗВИТОК ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Пашкова Марина Наукові підходи до проблеми академічної обдарованості учнів	31
---	----

СЕКЦІЯ 6

ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНІ ТА КОМПАРАТИВІСТСЬКІ СТУДІЇ

Жуковська Ірина Реалізація ідей В.О. Сухомлинського в новій українській школі	32
Гасанова Гюльшад Формування громадянської позиції у педагогічній спадщині Г. Ващенко	33
Підгорна Тетяна Національна система освіти і виховання у педагогічній спадщині С.Ф. Русової	34
Тер-Арсенян Наталія Підготовка вчителя початкових класів у педагогічній спадщині К.Д. Ушинського	35
Шведова Наталія Педагогічний доробок С. Миропольського	36

Вплив казок на розвиток мовлення дошкільників із ЗНМ

Фастовець Аліна

Науковий керівник – доктор педагогічних наук, доцент Л. П. Ткаченко

Сучасні педагоги дошкільної освіти, логопеди і батьки усе частіше стикаються з діагнозом «загальне недорозвинення мовлення» (ЗНМ). Це достатньо складне мовленнєве порушення. Воно полягає в тому, що в дитини, яка має нормальний слух та інтелектуальний розвиток порушуються компоненти мови: фонетичний, лексичний, граматичний. У дітей із таким діагнозом порушена звуковимова, виникають труднощі зі смисловим та граматичним оформленням слів, відсутня структурна логіка в побудові речень зокрема та зв'язного висловлювання в цілому. Подібне порушення може проявлятися в різних рівнях складності : від порушення звуковимови чи граматичного ладу мовлення до проблем із побудовою логічного висловлювання, неспроможності брати участь у комунікативній взаємодії. Щоб визначити діагноз необхідно звернутися до спеціалістів (невролога, невропатолога, логопеда, отоларинголога), які визначають рівень вияву ЗНМ. Так, 1-й рівень діагностується у випадках, коли в дитини майже відсутні мовні засоби спілкування, коли у дітей цього віку з нормальним розвитком мовлення вже сформоване. Цей рівень характеризується тим, що у дитини переважають звуконаслідувальні слова і відсутнє фразове мовлення. На 2-му рівні діти можуть побудувати фразу, але це примітивно прості речення, є порушення граматичних категорій – однини, множини, роду, часу дієслів. На цьому рівні ЗНМ часто спостерігається порушення фонематичного слуху, одні звуки підміняються іншими. Діти з 3-тім рівнем ЗНМ загалом мають достатньо широкий діапазон мовних засобів, але перекручують фрази, порушують логіку розташування слів у реченні, плутають рід і відмінок вживаних слів, не завжди правильно вживають прийменники. Виділяють і 4-й рівень ЗНМ, він пов'язаний з виявами поганої дикції, неправильної артикуляції, мовлення нечітко чи невиразне. Діти з таким рівнем мають проблеми із описом предметів або лексичним значенням слова, не розрізняють схожі поняття: овальний і круглий, м'який і теплий. Отже, різні рівні загального недорозвинення мовлення мають конкретні характеристики, а відповідно і засоби для того, щоб усунути порушення і покращити мовленнєвий розвиток.

Одним із дієвих засобів розвитку зв'язного мовлення дошкільників із ЗНМ є казка. Це літературний твір, який у цікавій формі розповідає про вигаданих персонажів та їх пригоди. Народні казки навчають людських чеснот, вони зрозумілі і цікаві дитині, легкі для запам'ятовування, містять елементи повторів для розвитку логіки та уяви. Робота з казкою обов'язково супроводжується ілюстраціями. Дитина має бачити предмет чи особу і співвідносити їх, називати предмети побуту, одяг, взуття, прикраси, посуд, напої і наїдки. Дітям важливо давати самим доповнювати речення, описувати персонажів, придумувати інші закінчення або початки, змінювати сюжет. Багаторазові повтори сприяють виправленню дикції, запам'ятовуванню, сприяють активізації й поповненню словника.